

**ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SUDSKIM TAKSAMAMA U POSTUPKU PRED
SUDOM BOSNE I HERCEGOVINE**

Član 1.

U Zakonu o sudskim taksama u postupku pred Sudom BiH ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 39/03") član 7. mijenja se i glasi:

1. Takse se plaćaju u taksenim markama do iznosa takse do 100 KM.
2. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vijeće ministara) svojim propisom uređuje emitiranje i distribuciju taksenih maraka.
3. Izuzetno od stava 1. ovog člana taksa se uplaćuje direktno na propisani račun:
- ako taksa iznosi više od 100 KM.
4. Taksa iz stavova 1. i 3. prihod je Bosne i Hercegovine i plaća se na jedinstveni račun trezora institucija Bosne i Hercegovine.
5. Potvrda o uplati takse prilaže se uz podnesak za koji je taksa plaćena, a kad se podnosi potvrda o uplaćenju taksi za sudsku odluku, takseni obveznik je dužan naznačiti broj odluke za koju se taksa plaća.

Član 2.

U članu 22. u Tarifnom broju 1., u tački 1., alineji 1. broj „5“ mijenja se brojem „4“.

U istom članu, Tarifnom broju i tački, u alineji 2. broj „4“ mijenja se brojem „3“.

U istom članu, Tarifnom broju i tački, u alineji 3. broj „3“ mijenja se brojem „2“, a broj „10.000“ mijenja se brojem „5.000“.

U istom članu i Tarifnom broju, u tački 4. briše se riječ „dvostrukom“.

U istom članu, u Tarifnom broju 3. u tački 1. broj „100“ mijenja se brojem „50“

U istom članu i Tarifnom broju, u tački 2. broj „200“ mijenja se brojem „100“.

U istom članu i Tarifnom broju, u tački 3. broj „100“ mijenja se brojem „50“.

U istom članu, u Tarifnom broju 4. broj „200“ mijenja se brojem „100“.

U istom članu, u Tarifnom broju 5. u tački 1. broj „5“ mijenja se brojem „2,5“.

U istom članu i Tarifnom broju u tački 2. broj „2“ mijenja se brojem „1“.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku BiH“.

OBRAZLOŽENJE
ZA DONOŠENJE ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SUDSKIM TAKSAMAMA U
POSTUPKU PRED SUDOM BOSNE I HERCEGOVINE

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu III. 1. tačka e) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem je u isključivoj nadležnosti institucija BiH finansiranje institucija i međunarodnih obaveza BiH, a Parlamentarna Skupština, uz ostala ovlaštenja predviđena Ustavom, odgovorna je za odlučivanje o izvorima i iznosu sredstava za rad institucija Bosne i Hercegovine i za međunarodne obaveze Bosne i Hercegovine.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Izmjenom Taksene tarife u postupku pred Sudom BiH ispunit će se obaveza smanjenja parafiskalnih nameta, a koja je definirana u tački 9. Reformske agende za period 2015-2018. Također, ispunit će se obaveza iz tačke 11. Pisma namjere MMF-u u kojem su se **Vlade entiteta i Vijeće ministara obavezali razraditi planove za smanjenje parafiskalnih nameta.**

Reformskom agendom za period 2015-2018., u tački 9. (poslovna klima i konkurentnost) vlast se obavezala da će reforme poslovnog okruženja u našoj zemlji između ostalog uključiti i obavezu sačinjavanja i objave sveobuhvatnog popisa parafiskalnih nameta **u cilju osiguravanja njihove transparentnosti i smanjenja u skladu sa podjelom nadležnosti.** Međutim, do danas je sačinjen samo Registar parafiskalnih nameta. Nije se radilo na njihovom smanjenju i ukidanju.

U Pismu namjere MMF-u, od 30.06.2016. godine, u tački 11. Vlada se obavezala da će **do kraja decembra 2016. godine** smanjiti opterećenje poslovnih subjekata. U tom kontekstu će se uz pomoć USAID-a analizirati parafiskalni nameti na svim nivoima vlasti, **a Vlade entiteta i Vijeće ministara razradit će planove s ciljem njihovog smanjenja.** Prošlo je skoro tri godine, a ništa nije učinjeno po pitanju smanjenja, odnosno ukidanja parafiskalnih nameta.

Donošenjem nove Tarife sudskih taksi ispoštovat će se načela utvrđena prema teoriji javnih finansija. Naime, prilikom određivanja visine taksi moraju se poštivati sljedeća načela:

- visina takse treba biti vezana za troškove koje organi imaju pri pružanju usluga
- visina takse treba da odgovara visini primljenih koristi pojedinca
- visina takse treba da bude proporcionalna ekonomskoj snazi države
- u obzir se mora uzeti i neophodnost uvođenja taksi, kao i njihov broj.

Direktivom 2006/123/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 12. decembra 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu propisano je da države u svrhu pojednostavljenja administrativnih postupaka i formalnosti trebaju uzeti u obzir neophodnost, broj, duplikacije, trošak i jasnoću svakog postupka i usluge, te poteškoće koje bi se mogle prouzrokovati postupcima i uslugama.

Direktiva propisuje da bi naknada koja se određuje za usluge trebala biti proporcionalna s troškovima procedura i formalnosti.

Uzimajući u obzir ekonomsku situaciju naše zemlje i visinu sudskih taksi možemo zaključiti da takse nisu proporcionalne ekonomskoj snazi države i neophodno je pristupiti njihovom smanjenju kako je i predloženo.

III OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1. predložena je izmjena člana 7. Zakona, u smislu da se sudske takse plaćaju u taksenim markama do iznosa do 100 KM, a ukoliko taksa iznosi više od 100 KM uplaćuje se direktno na propisani račun. Dosadašnje rješenje je bilo da se sudske takse plaćaju u gotovom novcu.

Propisivanjem da se takse do 100 KM plaćaju u taksenim markama pomoći će se licima koji plaćaju takse, jer će se na taj način takse plaćati gotovim novcem, a ne na propisani račun, gdje lice pored takse plaća i bankarsku proviziju. Država neće pretrpjeti značajne gubitke, jer se u ovom slučaju samo utječe na povećanje prihoda banaka plaćanjem bankarskih provizija.

Članom 2. predložena je izmjena člana 22., odnosno smanjenje taksi iz tarifnih brojeva 1, 3, 4 i 5. Predloženo smanjenje je u skladu sa Reformskom agendom i Pismom namjere MMF-u. Smanjenjem sudskih taksi ispunit će se i načela utvrđena prema teoriji javnih finansija.

Također, visina taksi uskladit će se sa ekonomskom snagom naše države. Podaci pokazuju da u regionu BiH ima najniži BDP i najnižu prosječnu neto plaću, što ćemo prikazati u tabeli u nastavku:

Država	Prosječna neto plaća (april 2022.) ¹	BDP po glavi stanovnika (za 2021. godinu)
Hrvatska ²	1903 KM (7.547 kuna)	28.785 KM
Srbija ³	1216 KM (74.664 dinara)	15.732 KM
Crna Gora ⁴	1382 KM (707 eura)	16.372 KM
BiH ⁵	1083 KM	9.858 KM

¹ <https://www.cbbh.ba/CurrencyExchange/> (konverzija u konvertibilne marke izvršena je na osnovu kursne liste za dan 22.06.2022. godine)

² Državni zavod za statistiku - Republika Hrvatska. Dostupno na: <https://www.dzs.hr/>

³ Republički zavod za statistiku Srbije. Dostupno na: <http://www.stat.gov.rs/>

⁴ Zavod za statistiku Crne Gore. Dostupno na: <https://www.monstat.org/cg/>

⁵ Agencija za statistiku BiH. Dostupno na: <http://www.bhas.ba/>

S druge strane, **većina sudskih taksi u BiH je veća od sudskih taksi u državama regiona, što ćemo prikazati u nastavku:**

Za tužbu, za protutužbu i za prijedlog za ponavljanje postupka u postupku pred Sudom BiH taksa se plaća prema vrijednosti predmeta spora i to:

- do 1.000 KM vrijednosti 5% takse,
- do 5.000 KM vrijednosti 4% takse,
- na iznose preko 5.000 KM vrijednosti 3% takse, a najviše 10.000 KM takse.

Ista ova taksa se prema Tarifi sudskih pristojbi u Republici Hrvatskoj plaća prema vrijednosti predmeta i iznosi **26 - 130 KM (100-500 kuna)**.⁶

Napominjemo da je u Republici Hrvatskoj prosječna plaća skoro duplo veća nego u BiH, a BDP skoro tri puta veći nego u BiH.

Također, trenutno se za žalbu ili reviziju protiv presude i za žalbu protiv rješenja u sporovima zbog smetanja posjeda, plaća dvostruka taksa iz tačke 1. Tarifnog broja 1. Predlažemo da se u ovom slučaju plaća taksa iz tačke 1. Tarifnog broja 1. jer ovakvo rješenje poznaju sva zakonodavstva država u okruženju i nijedno ne definira da se plaća u dvostrukom iznosu.

Takse koje se plaćaju u **upravnim sporovima** u postupku pred Sudom BiH znatno su veće nego u državama regiona.

Tako naprimjer, **za tužbu protiv upravnog akta** u BiH se plaća taksa u iznosu od **100 KM**. U Republici Srbiji ova taksa iznosi **6,3 KM (390 dinara)**⁷, a u **Crnoj Gori 19,60 KM (10 eura)**⁸.

Za zahtjev za preispitivanje sudskih odluka u BiH se plaća taksa koja iznosi **200 KM**. Ista taksa u Srbiji iznosi **16 KM (980 dinara)**, a u Crnoj Gori **29,3 KM (15 eura)**.

Za zahtjev za ponavljanje postupka u BiH se plaća taksa koja iznosi **100 KM**, dok ta ista taksa u Srbiji iznosi **6,3 KM (390 dinara)**, a u Crnoj Gori **29,3 KM (15 eura)**.

Za presudu u upravnom sporu u BiH se plaća taksa koja iznosi **200 KM**. Ta ista taksa u Hrvatskoj **130 KM (500 kuna)**.

U Srbiji se plaća prema vrijednosti spora. Ako je vrijednost predmeta spora procjenjiva, 1% od vrijednosti spornog predmeta, a **najviše 31 KM (1.900 dinara)**, s tim da ne može biti manja od 9,5 KM (590 dinara). Ako je vrijednost predmeta spora neprocjenjiva, taksa iznosi **16 KM (980 dinara)**.

U Crnoj Gori za presudu u upravnom sporu plaća se taksa koja iznosi **39 KM (20 eura)**.

Shodno navedenom, predlažemo smanjenje sudskih taksi u postupku pred Sudom BiH i ističemo da će i sa predloženim rješenjem pojedine sudske takse biti veće nego takse u državama okruženja, iako one imaju veće prosječne plaće i daleko veći stepen razvijenosti.

⁶ Uredba o tarifi sudskih pristojbi (NN 53/2019)

⁷ Zakon o sudskim taksama („Sl. glasnik RS”, br. 28/94, 53/95, 16/97, 34/2001 - dr. zakon, 9/2002, 29/2004, 61/2005, 116/2008 -dr. zakon, 31/2009, 101/2011, 93/2012, 93/2014, 106/2015 i 95/2018)

⁸ Zakon o sudskim taksama ("Službeni list RCG", br 76/05 i 39/07)

Članom 3. utvrđeno je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“.

IV FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Budžetu BiH.